

Upravodaj

Kocianovy houslové soutěže

Středa 5.5. 2010

52. ročník KHS

číslo 1

Vážení přátelé, milí návštěvníci města Ústí nad Orlicí!

První květnové dny oznamují, že tu máme opět krásný hudební svátek v podobě dalšího, již 52. ročníku Kocianovy houslové soutěže. Já mám milou příležitost přivítat všechny naše hosty a návštěvníky v Ústí nad Orlicí, v Pardubickém kraji a v České republice.

Mám velikou radost z faktu, že se na letošní ročník KHS přihlásilo celkem 70 mladých talentů houslové hry nejen z České republiky, ale i dalších třinácti zemí celého světa. Vítám tedy velmi srdečně účastníky z Polska, Německa, Rakouska, Francie, Slovinska, Bulharska, Srbska, Ruska, Turecka, ale i ze zemí velmi vzdálených – Mongolska, Singapur, Jižní Koreje a USA. Ti všichni přijíždí nejenom předvést své mistrovství, ale též svojí hrou vzdát poctu velkému umělci Mistru Jaroslavu Kocianovi a seznámit se s městem, kde se narodil.

Vítá Vás město Ústí nad Orlicí, které se, jak všichni vidíme, velmi dynamicky rozvíjí a roste do krásy. Vítá Vás opět Základní umělecká škola Jaroslava Kociana, která si v tento školní rok připomíná 70. výročí svého založení a Kocianova houslová soutěž se tak stává součástí našich oslav. Vždyť to byla právě tato škola, kde se zrodila myšlenka a v roce 1959 poprvé zazněly soutěžní tóny budoucí věhlasné a prestižní houslové soutěže.

Jsmo velmi rádi, že význam soutěže podtrhuje konání jubilejního 5. ročníku novodobého hudebního festivalu Kocianovo Ústí 2010, v jehož programu má své čestné místo koncert loňského laureáta KHS 2009 Šimona Michala.

Vyjadřuji naději, že společně s Vámi budeme i nadále pečovat o odkaz Mistra Jaroslava Kociana, o rozvoj mladé houslové kultury i kultury v tom nejširším významu slova.

Za všechny „Oušťáky“ Vám krásný pobyt v Ústí nad Orlicí přeje

Váš

PaedDr. Jiří Tomášek,
ředitel Kocianovy houslové soutěže.

Program dnes

5. května 2010

Kocianova houslová soutěž

9:00 Zahájení soutěže před budovou ZUŠ J. Kociana

9:30 losování 1. kola I. kategorie

10:00 1. kolo I. kategorie
vyhlášení postupujících I. kategorie do 2. kola a losování 2. kola I. kategorie 30 minut po ukončení 1. kola

12:30 losování 1. kola II. kategorie

13:00 1. kolo II. kategorie
vyhlášení postupujících II. kategorie do 2. kola a losování 2. kola II. kategorie 30 minut po ukončení 1. kola

15:30 2. kolo I. kategorie
vyhlášení výsledků I. kategorie 30 minut po ukončení 2. kola

Kocianovo Ústí

19:30 Roškotovo divadlo
Zahajovací koncert Kocianova Ústí 2010
Komorní filharmonie Pardubice`
Šimon Michal, laureát KHS 2009 - housle

Milí mladí přátelé, vážení hosté,

rok utekl jako voda a my Vás všechny opět vítáme v rodném městě velkého českého houslisty Jaroslava Kociana, na jehož počest dnes začne již po dvaapadesáté velké hudební klání mladých houslových nadějí z celého světa. Jsme velmi potěšeni, že pozvání přijalo sedmdesát adeptů ze 14 zemí a usilovná celoroční práce organizátorů tak bude vynikajícím způsobem zúročena.

Přeji všem účastníkům Kocianovy houslové soutěže a návštěvníkům jubilejního 5. ročníku hudebního festivalu Kocianovo Ústí příjemný pobyt v Ústí nad Orlicí a mnoho krásných kulturních zážitků.

Pavel Sedláček,
předseda Nadačního fondu Mistra Jaroslava Kociana

Vážený a milí,

staré indické rčení praví:

“Kdo hledá perly, musí se ponořit hodně hluboko.”

Rád bych všem – žákům, učitelům, rodičům i porotcům a organizátorům KHS alespoň na dálku popřál šťastnou cestu za hudebními poklady v hloubkách interpretační poctivosti a elegance.

Se srdečnými jarními pozdravy

František Novotný
profesor HF JAMU a porotce KHS v minulých ročnících
(t.č. v porotě Mezinárodní houslové soutěže Pražského jara)
www.frantiseknovotny.com

52. Kocianova houslová soutěž se představuje

Nápad uspořádat v našem městě soutěž pro nadějně mladé houslisty vznikl už v roce 1958. Žádná podobná akce, která by objevovala a podporovala talent nadějných umělců, v té době nebyla, a tak se myšlenka ujala a o rok později se uskutečnil historicky 1. ročník nesoucí název „Soutěž mladých houslistů Kocianova Ústí“. Tehdy se jednalo o soutěž pouze regionální, kdy se do Ústí sjelo 21 soutěžících z východočeského regionu. V čele poroty stál známý violoncellista Bohuš Heran. Soutěž se setkala s velkým úspěchem a díky ohlasu veřejnosti byla akce pořádána i následující rok. Zásadní zlom v historii „Kocianky“ přišel v roce 1965, kdy byl ustanoven oficiální název Kocianova houslová soutěž. Svůj talent přijeli předvést také mladí houslisté ze zahraničí a byla udělena vůbec první cena Laureát KHS.

Soutěž se stala pojmem nejen u nás, ale do povědomí lidí se začala dostávat i za hranicemi naší země. Za 52 let svého trvání zapustila kořeny, stala se stálíci na seznamu kulturních akcí města a nabyla doslova mezinárodních rozměrů. V porovnání s prvními ročníky dosáhla Kocianova houslová soutěž skvělé úrovně. Svědčí o tom i fakt, že nejen její laureáti, ale také mnozí z účastníků, kteří si soutěží prošli, jsou dnes známými a úspěšnými houslisty nejen na domácí, ale také zahraniční půdě. Mezi ně bychom mohli zařadit Václava Hudečka, Pavla Hůlu, Bohuslava Matouška, také Jana Fišera, Danielu Razákovou, Josefa Špačka a v neposlední řadě samozřejmě Jaroslava Svěceného, Gabrielu Demeterovou nebo Pavla Šporcla. Letošní ročník s sebou přinese více než sedmdesát soutěžících ze čtrnácti zemí světa, namátkou Polsko, Srbsko, Singapur, USA, Bulharsko a další státy.

Houslisté budou, tak jako každý rok, soutěžit ve čtyřech kategoriích, a sice do deseti, dvanácti, čtrnácti a šestnácti let. Takové věkové rozmezí umožňuje účast nejen dětem předškolního a školního věku, ale také studentům prvních ročníků konzervatoří. Soutěžící hrají v prvním kole předem stanovenou skladbu a ti nejlepší z nich pokračují do kola druhého, kde už si svou skladbu mohou vybrat sami. U každé podobné soutěže je nezbytná porota. Letos bude již tradičně v devítičlenném obsazení v čele s Pavlem Hůlou, primariusem Kocianova Kvarteta a pedagogem AMU Praha. Porotci budou svými hlasy hodnotit výkony všech soutěžících, vítěz ale nebude pouze jeden. Cen bude totiž uděleno hned několik. Uvést můžeme cenu pro absolutního vítěze, titul Laureát KHS 2010, cenu Nadačního fondu J. K., cenu nadace Život umělce a také ceny pro vítěze jednotlivých kategorií. Nesmíme opomenout ani cenu EMCY, která je houslistům udělována už od roku 1995. Tato unie sídlící v Mnichově má pod svou záštitou více než 40 soutěží. Podporuje rozvoj mladých talentů a pořádá pro ně nejrozsáhlejší hudební semináře. V rámci „Kocianky“ bude v tomto roce probíhat již popáté hudební festival Kocianovo Ústí 2010 tradičně pod dohledem uměleckého ředitele Jaroslava Svěceného. V koncertním programu uslyšíme loňského laureáta KHS Šimona Michala, který za doprovodu Komorní filharmonie Pardubice pod taktovkou Marka Ivanoviče přednese Schumannovu Rýnskou symfonii č. 3 es Dur. Vystupovat budou také Vladimír Rejlek, varhaníci Josef Popelka, Václav Uhlíř a těšit se můžete i na Pavla Větrovce, Milana Řeháka, Petra Saidla a Jitku Zelenkovou. Díky dobré organizaci a stálému zájmu soutěžících i pořadatelů úroveň i publicita této plejády úžasných talentů stoupá stále vzhůru.

Pořádat takovou akci by nebylo možné bez podpory sponzorů a partnerů soutěže, velký dík za finanční podporu patří bezpochyby také vyhlášovatelům soutěže Městu Ústí nad Orlicí a Ministerstvu školství ČR.

(vs)

Základní umělecká škola Jaroslava Kociána v Ústí nad Orlicí, dějiště 52. ročníku soutěže mladých houslistů.
Foto: Jan Pokorný

Výkony mladých houslistů bude hodnotit celkem devět porotců

Pavel Hůla

Dvojnásobný vítěz KHS z let 1963 a 1964, laureát mezinárodní rozhlasové soutěže Concertino Praga, absolvent a v současné době též pedagog pražské AMU, absolvent weimarských mistrovských kurzů komorní hry, primarius Kocianova kvarteta, umělecký vedoucí komorního orchestru Praga Camerata, nositel nejrůznějších ocenění či dirigent - to všechno je skryto za jménem předsedy poroty KHS. Funkci zastává Pavel Hůla od loňského roku, letos tedy podruhé.

Peter Michalica

Po studiu na VŠMU v Bratislavě a konzervatořích v Bratislavě, Čajkovského v Moskvě a Královské v Bruselu absolvoval mistrovské kurzy v Ženevě, Luzernu a Budapešti a získal mnoho významných státních i kulturních, domácích i zahraničních ocenění. Pedagogicky působí na VŠMU a konzervatoři v Bratislavě a JAMU v Brně, jako profesor hostoval též na několika univerzitách v USA. Bohatá je i jeho publicistická činnost.

Dana Vlachová

Stále četné koncertní aktivity jí nikterak nebrání v profesorské činnosti na Pražské konzervatoři, kde vede houslové oddělení. Dlouholetá členka Českého tria, s nímž pravidelně vystupuje po Evropě i celém světě. Nahrála množství CD a vede houslové kurzy doma i v zahraničí. Bývá žádanou porotkyní různých hudebních soutěží.

Jindřiška Holotová

Absolvovala AMU v Praze a v současné době je profesorkou houslové hry a vedoucí smyčcového oddělení na Konzervatoři v Plzni. Působí jako porotkyně houslových soutěží. Mnoho z jejích žáků nastartovalo bohatou hudební kariéru u nás i ve světě se spoustou houslových ocenění. Jedním z nich je také Rudolf Drdla, jenž v roce 1984 vyhrál IV. kategorii 26. ročníku KHS a stal se tak toho roku nejúspěšnějším československým soutěžícím. Prof. Holotová si tak vysloužila cenu pro nejlepšího pedagoga.

Shizuka Ishikawa

Od roku 1970 studovala v Praze jako stipendistka Čs. Rozhlasu u prof. Marie Hlouňové.

Je držitelkou prvních cen v celostátní soutěži z roku 1966, v soutěži tokijského rozhlasu z roku 1969 a v mezinárodní rozhlasové soutěži Concertino Praga. Získala laureátské tituly na mezinárodních soutěžích v Poznani, Bruselu a Vídni. Koncertovala po Evropě i celém světě s Českou filharmonií, v současné době je členkou Kubelíkova tria.

Květoslava Hasilová

Absolvovala Konzervatoř v Teplicích a soukromě studovala u významného pedagoga prof. Zdeňka Kolářského. Řadu svých žáků na ZUŠ v Mostě připravila ke studiu na konzervatořích, pedagogicky působí též na Konzervatoři v Teplicích, kde má na starosti smyčcové oddělení. Z její houslové třídy vyšel i Milan Al-Ashhab, laureát 48. ročníku KHS (2006) a absolutní vítěz Telemannovy soutěže v Poznani (2007). Vedla smyčcový soubor Campanella, který v roce 1998 opanoval soutěž Concerto Bohemia.

Rafael Brom

Při studiu učňovského oboru mechanik strunných hudebních nástrojů (houslař) začal hrát na violoncello a klavír, na vojenské službě také na lesní roh. Absolvoval Filozofickou fakultu UK v oboru hudební, divadelní a filmová věda. Od té doby až do současnosti pracuje jako hudební redaktor Redakce vážné hudby na Českém rozhlase 3 Vltava, kde připravil velké množství publicistických i koncertních pořadů. Je autorem mnoha recenzí hudebních nosičů s nahrávkami houslistů, například Joshui Bella či Maxima Vengerova. O rozhlasové práci přednáší na HAMU.

Pavel Eret

Houslista Pavel Eret je v současné době vnímán a přijímán koncertním publikem i odbornou hudební kritikou jako významný představitel české houslové interpretace. Díky své produktivitě získal mnoho ocenění, může se chlubit velmi širokým repertoárem a má na svém kontě několik nahraných CD (Housle pod Menorou, Čtvero ročních období Antonia Vivaldiho s Pražským komorním orchestrem, Dvoje housle sólo, kde vystupuje spolu se sestrou Věrou Eretovou). Výrazně na sebe upozornil v letech 1982 a 1983, když se stal dosud jediným dvojnásobným absolutním vítězem mezinárodní Kocianovy houslové soutěže. V květnu 2008, u příležitosti 50. výročí soutěže, zde v Ústí nad Orlicí již Pavel Eret vystoupil s orchestrem na koncertě vybraných laureátů.

Adolf Sýkora

Absolvoval Janáčkovu akademii múzických umění v Brně obor hra na housle a už během studia se stal členem Janáčkovy kvarteta, ve kterém působil celých 42 let. Od roku 1963 až do současnosti působí prof. Adolf Sýkora na JAMU jako pedagog v oboru hry na housle. Mimo to působil i jako pedagog na interpretačních kurzech v Česku, Holandsku, Německu, Rakousku, Anglii, USA a Kanadě. Jeho další aktivity úzce souvisí s dílem hudebního skladatele Leoše Janáčka. Adolf Sýkora bývá často zván do porot národních i mezinárodních soutěží. Sám získal řadu ocenění a vyznamenání – např. Senior Prix (2001), Zlatá medaile JAMU (2003), Cena města Brna (2004).

Tip Pavla Sedláčka na laureáta 52. KHS: „Mám, ale neřeknu!“

Přísluvečný klid a úsměv jen tak něco Pavlu Sedláčkovi nevezme. Předseda správní rady Nadačního fondu Mistra Jaroslava Kociana je u významné kulturní události pomalu čtyřicet let a má tedy rozhodně na co vzpomínat. Hledat na zkušeném pořadali krátce před startem Kocianky stopy nervozity je nadlidský úkol...

Vzpomenete si, kdy a za jakých okolností jste se ke Kociance dostal?

To je vcelku jednoduché. (usměje se) Začal jsem pracovat ve výboru Jednotného závodního klubu v roce 1971, tehdy se připravoval třináctý ročník a já si vymyslel zpravodaj.

Jak se vůbec dělal takový zpravodaj před čtyřiceti lety?

První zpravodaj se množil na lihovém cyklostylu dole pod pódiem. Pak na nás přišli, že je líh na jevišti cítit. (směje se) Museli jsme do jiné místnosti. Od druhého ročníku se zpravodaj tiskl v okresním kulturním středisku. Velice rád vzpomínám na období, kdy nám pomáhal Saša Gregar, to už bylo na poloprofesionální úrovni, dělaly se přípravy na každé číslo. Není bez zajímavosti, že dva roky tady působil student českořebovského gymnázia, nějaký Václav Moravec. (usměje se) Vašek nám pomáhal a už tehdy nám bylo jasné, že ten kluk má novinařinu pod kůží. Bylo ho všude plno.

Byla ve vašich začátcích KHS „pouze“ republikovou záležitostí, nebo již mezinárodním podnikem?

To byla mezinárodní soutěž už od roku 1966. Samozřejmě tehdy převažovaly státy východního bloku, ale semtam i ta vlaštovka ze Západu přiletěla. Tehdy už byla také rozdělena do čtyř kategorií, a

sice zásluhou profesora Otakara Stejskala, což vydrželo do současnosti.

Nebál bych se Kocianku rozdělit na období před a po roce 1989. Kdo vám v předlistopadové éře utkvěl v paměti?

Pro mě bylo největším zážitkem vítězství Štefana Milenkoviče v roce 1984. Vynikající houslista, krásný kluk ve fraku, co byl schopen odložit housle a jít hrát fotbal. Přijel coby sedmiletý do první kategorie, rok předtím ani nepostoupil. Zahrál, porota z toho byla úplně mimo a víc bodů nikdo nedostal, takže byl vyhlášen nejen vítězem první kategorie, ale i laureátem. U Štefana bylo vidět, že je to v něm. Měl obrovské úspěchy, dnes je mu přes třicet a učí na konzervatoři v New Yorku.

A po roce 1989 vzpomínáte nejvíce na koho?

To je era dvou sourozeneckých párů, sestry Hemsingovy a kluci Matoušovi. Teda Michalovi! (směje se) Zmínil jste nedávné laureáty, zástupce české houslové školy. Vybaví se vám z našich ještě někdo, co třeba malý Šporcl?

No to byl taky zážitek, malý zrzatý klučina, úžasně milý a slušný. Pavel sem jezdil sedm roků, nakonec laureáta vyhrál

v roce 1986.

Ted' pár „nej“. Největší překvapení KHS?

Tos mě zaskočil.

A trapas?

Jeden malér jako hrom, a v tom má prsty současný starosta. (směje se) Richard nám dělal několik let jevištního mistra, jeden rok vytvořil nádhernou výzdobu, bílé natřené sloupky se zavěsily na silony do prostoru. Během zahajovacího koncertu s orchestrem se ale jeden silon přehrál od reflektorů a bago křápl dolů. No naštěstí až za tím orchestrem! Trapas a průšvih zároveň...

Vybaví se vám nějaká chvíle, kdy bylo zapotřebí zamáchnout slzu?

Když sem jezdí děcka několik roků, už jsou jako by našimi. A když pak dosáhnou závěrečného úspěchu, to je vždy na slzičku, jakou z toho máme radost. To bylo v případě kluků Michalových, Šporcla. Dojemná chvíle byla také, když se po pěti letech vrátil Štefan Milenkovič. To už jenom hrál, nesoutěžil, měl nádherný recitál.

Přenesme se z historie do současnosti Kocianky, k níž bude už popáté patřit festival Kocianovo Ústí. Jak se tento podnik vlastně do

Ústí vlastně dostal?

Kocianovo Ústí není novinka, vrátili jsme se ke starému názvu. Když sem začala jezdit Julie Svěčená, objevoval se tady i její táta. S Jaroslavem jsme hovořili o tom, jak život soutěže oživit, aby sem lidi měli na co přijet. Vymysleli jsme konstrukci čtyř až pěti koncertů. A jak to nazvat? Řekl jsem: pojďme se vrátit ke starému názvu! Letos je pátý ročník a jsem přesvědčen, že festival pozvedl zájem veřejnosti o soutěž. Jaroslav Svěčený k nám dokáže přitáhnout vynikající muzikanty.

Rok 2003 přinesl další historický mezník, soutěžit se začalo v nové budově ústecké „zušky“. Je jiné prostředí velkou změnou?

Neskutečnou změnou. V divadle nebylo moc prostor, tady mají soutěžící k dispozici všechny učebny. Navíc sál je, co se týká zvuku, fantastický. Když sem přijedou třeba kantoři z hudebních škol poprvé, jsou jak ve vidění. Je to škola jednadvacátého století.

Přípravy na 52. Kocianovu houslovou soutěž finišují, vyskytly se nějaké komplikace?

Do letošního ročníku jsme šli s obavami, přeci jen ekonomická krize se projevuje ve všem. Až na jednoho, sice významného sponzora jsme od ostatních finance získali. Jana Dytrichová fantasticky sehnala přes dvě stě tisíc. Také město drží finančně slovo a kraj nás má mezi stěžejními akcemi. Rozpočet se blíží k osmi stům tisícům korun.

A co tajný tip Pavla Sedláčka na laureáta dvaapadesáté Kocianovy houslové soutěže?

Mám, ale neřeknu!

Jan Pokorný

Trio von Weber, Schumann, Sibelius

Roškotovo divadlo v Ústí nad Orlicí čeká dnes večer jedinečná oslava hudby. Komorní filharmonie Pardubice společně s ložským laureátem KHS Šimonem Michalem nabídnou posluchačům díla tří světově proslulých skladatelů. Zatímco první dva z nich pocházejí ze sousedního Německa, třetí z nich žil a tvořil ve Finsku.

Carl Maria von Weber se narodil 18. listopadu 1786. Jedná se o jednoho z nejznámějších německých hudebních skladatelů, kapelníků, klavíristů a dirigentů, působících na přelomu 18. a 19. století. Studoval u Michaela Haydna, bratra známého skladatele, v jedenácti letech napsal svoji první divadelní hru se zpěvy (komickou operu s německým textem) a rychle se pustil do dalších. V roce 1813 přijal místo ředitele pražské Opery, jejíž úroveň znatelně pozvedl. V té době však také začal trpět tuberkulózou, na kterou později, konkrétně v Londýně roku 1826, zemřel. Mezi nejznámější skladatelova díla patří: Euryanthe, Vesnice, Vyzvání k tanci, Oberon či La Spectre de la rose. Jedním z jeho přínosů k umění dirigování je to, že jako první zavedl použití taktovky u dirigentského pultu.

Na zahajovacím koncertu zazní z Weberovy tvorby **předehra k opeře Čarostřelec**. Tato romantická opera o třech dějstvích byla dokončena roku 1820 a autorem libreta je Johann Friedrich Kind.

Robert Schumann, jeden z nejvýraznějších skladatelů 19. století, se narodil 8. června 1810 ve Zwickau. V pouhých šestačtyřiceti letech, sužován dlouhodobou psychickou chorobou, zemřel 29. července 1856 v Erdenichu. V rodném Sasku se dostal do kontaktu s kulturním prostředím především zásluhou otce, povoláním spisovatele a překladatele. Podobně jako v případě mladšího Sibelia byla i Schumannovi původně určena dráha právníka, nicméně mladý hudebník si nakonec prosadil svou, od roku 1828 studoval u Friedricha Wiecka a rozhodl se naplno věnovat komponování. Wieckova dcera Clara, taktéž vynikající klavíristka, se provdala za Schumanna roku 1840 a žila s ním až do skladatelovy smrti. Schumann se dočkal pronikavých úspěchů, kromě skládání se živil též jako hudební kritik a učitel na konzervatoři v Lipsku. Úspěšnou kariéru ale doslova zbourala maniodepresivní psychóza. Zatímco v obdobích hypománie komponoval nejvíc, depresivní stavy naopak jeho tvorbu výrazně omezovaly. Duševně nemocný Robert Schumann se celkem dvakrát pokusil o sebevraždu, po druhém neúspěšném pokusu v roce 1854 strávil poslední dva roky života v léčebně v Erdenichu.

Návštěvníci Zahajovacího koncertu 52. Kocianovy houslové soutěže se mohou těšit na Schumannovu **Symfonii č. 3 Es dur „Rýnskou“**.

Johan Julius Christian Sibelius se narodil roku 1865 a zemřel 1957 ve Finsku. Již v devíti letech se naučil hře na klavír, později začal studovat hru na housle. Jako desetiletý se pokusil o komponování skladby s názvem Vodní kapky. Z inteligentního chlapce si rodiče přáli mít právníka, nakonec ale začal studovat přímo u ředitele konzervatoře. Přál si stát se houslovým virtuosem, posléze však začal komponovat. Několik let poté učil na helsinské konzervatoři a taktéž získal čestný doktorát na Yalské univerzitě. Jako skladatel byl Sibelius velice sebekritický, několikrát svá díla i spálil. Nechával se inspirovat finskou národní básní. Sblížil se s nacionalistickým hnutím, což se projevilo například v symfonické básni Finlandia. Jako inspirace mu sloužily i finské legendy, a to v dílech En Saga a Tapiola. Po složení poslední zmíněné skladby se hudebně odmlčel, roku 1957 zemřel na následky mrtvice.

Na Zahajovacím koncertu 52. Kocianovy houslové soutěže dnes večer vyslechneme **Houslový koncert d moll**, jenž patří mezi jeden z 250 opusů, mezi které náleží 7 symfonií, písně, klavírní skladby a hudba k činoherním představením.

(kš, jp, mk)

Sourozenci, kteří si podmanili poslední dva ročníky soutěže

Jistě by nebylo od věci vrátit se krátce k 51. ročníku mezinárodní Kocianovy houslové soutěže a připomenout loňského laureáta Šimona Michala. Ačkoliv tomuto mladému umělci bude letos v červenci teprve sedmnáct let, světové úspěchy slaví již nyní.

Šimon začal hrát na housle ve čtyřech letech pod vedením svého otce Ladislava Michala, nyní studuje na Pražské konzervatoři ve třídě profesora Jaroslava Foltýna. To, že jeho absolutní vítězství na Kocianově houslové soutěži v roce 2009 (ale i v letech 2003, 2005 a 2007 v jednotlivých kategoriích) nebylo náhodné, potvrzují četná ocenění. Již třikrát, poprvé ve třinácti letech, získal stipendium na Meadowmount School of Music ve státě New York, kde studoval u profesora Charlese Avshariana a komorní hru u Melissy Kraut a Davida Russela. V roce 2008 se stal laureátem houslových soutěží Prague Junior Note a Archetti in Moravia, coby sólista hrál s Filharmonií Hradec Králové a Filharmonií Bohuslava Martinů Zlín. Vyhrál soutěžní přehlídku konzervatorií a ústřední kolo soutěže ZUŠ, vystoupil s recitály v USA, Irsku, Itálii, Polsku i Slovensku a rovněž se zúčastnil jedné z největších světových soutěží Hannover Violin Competition 2009, kam byl vybrán jako nejmladší účastník ze 129 kandidátů na základě nahrávky.

Šimon vyrůstá se svým o rok starším bratrem **Matoušem** a mohlo by se zdát, že se navzájem „trumfují“. Matouš Michal se stal laureátem jubilejního 50. ročníku Kocianovy houslové soutěže 2008, zvítězil zde i v letech 2002, 2003, 2004 a druhou cenu získal v letech 2005, 2006, 2007. K jeho největším úspěchům patří účast na soutěži Premio Paganini Genova 2008 nebo druhé místo na mezinárodní soutěži pro mladé virtuosity 2006 v Dubaji.

Matouš a Šimon Michalovi patří k výrazným zástupcům české houslové školy, přes své mládí se mohou pochlubit nejedním oceněním, již teď jsou slavní. Protože toho bezpochyby mají spoustu před sebou, určitě o nich ještě uslyšíme.

Tereza Štochlová

Absolutní vítěz poslední KHS Šimon Michal.

Foto: archiv

Starší ze sourozenecké dvojice Matouš Michal.

Foto: archiv

Komorní filharmonie Pardubice se opět po roce vrací do Ústí

Dvaapadesátý ročník Kocianovy houslové soutěže zahájí tradičně loňský laureát, nyní tedy Šimon Michal. Jak se již stalo na KHS tradicí, posledního vítěze opět doprovodí Komorní filharmonie Pardubice.

Tento soubor je sice jediným profesionálním orchestrem Pardubického kraje, avšak laická i odborná veřejnost se shodují, že bez jeho každoročního působení na Pražském jaru či Smetanově Litomyšli by tyto festivaly byly ochuzeny o jeden z největších zážitků.

Bohatý repertoár barokních, romantických a klasicistních melodií si mohli vychutnat i japonští, polští či němečtí posluchači. Při úspěšném turné po Spojených státech amerických nadchli pardubičtí filharmonici tamní posluchačstvo i kritiku.

Přestože s orchestrem koncertovala hudební esa jako Dagmar Pecková, Gabriela Demeterová, Lazar Berman, Vladimír Spivakov či Angel Romeo, nesporným mužem číslo jedna je šéfdirigent Marko Ivanovič. Původem pražský skladatel a dirigent úspěšně absolvoval Pražskou konzervatoř a AMU. Krom dirigování v Národním divadle spolupracuje se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy, Filharmonií Sudeckou (Polsko) či Toyama Academi Orchestra (Japonsko). Navíc byl v roce 2003 v polských Katovicích vyhlášen laureátem Mezinárodní soutěže mladých dirigentů.

Komorní filharmonie Pardubice byla založena roku 1969 a loňské čtyřicáté výročí oslavila velkolepě. Na koncertě s názvem Filharmonie Pardubickým nemohl chybět první dirigent Libor Pešek a spolu se dvěma tisíci diváky se stal svědkem křtu jubilejního almanachu. Nebývalou náklonnost veřejnosti snad dokládá i fakt, že Pernštýnské náměstí, na kterém se celá akce odehrála, se naplnilo k prasknutí a každý zahráný kus provázeli přítomní ovacemi vestoje.

Tereza Tučková

Zatímco loni pardubičtí filharmonici hráli po boku Matouše Michala, letos doprovodí druhého ze sourozenecké dvojice Šimona.

Foto: archiv

Chvála pracovitosti a reality!

Kromě hodnocení KHS odborným pohledem lze soutěž chápat též jako chválu pracovitosti dětí a mládeže. Zejména v dnešní době, kdy řada médií publikuje tzv. moderní pohledy na výuku a přípravu dětí do života, je hra na hudební nástroje z určitého pohledu téměř až v protikladu s publikovanými módními názory. Tyto módní názory se dají shrnout do "balíku" instrukcí, kdy se dozvídáme, že prioritou je děti neunavit, hlavně se vyhnout drilu (toto slovo je snad přímo zakázané), děti mohou při vyučování nejlépe ležet na kobercích nebo rotovat z místa na místo, vyučovací hodinu je vhodné přerušit relaxační chvilkou, aby nebyla příliš dlouhá, pedagog se nechá vést třeba i nahodilými nápady dětí, atd, atd... V ostrém protikladu k tomu je ale životní realita. Pokud člověk chce v nějakém oboru vyniknout (nejenom v hudbě, ale i třeba ve sportu), nezbyvá mu, než se věnovat vytčené činnosti naplno, s plným nasazením, bez ohledu na čas vydat ze sebe všechnu energii i sílu. Talent se samozřejmě předpokládá. Kolik sil a umu je potřeba vynaložit, aby jedinec byl v čele peletonu na místní, okresní, krajské, celostátní, evropské úrovni? Takové věci mají dnešní mladí rodiče i děti slýchat, aby byla rovnováha informací zajištěna. Jenže mluvit o práci, pracovitosti, pili, nutném inteligentně vynaloženém drilu (samozřejmě při zachování náležité "pracovní hygieny"), je dnes proti tendencím doby.

Mít vše hned, nejpозději zítřka je heslem dne. Mladí kliknou myší počítače, otevírá se před nimi svět a oni mají pocit, který s věkem bohužel spíše sílí, že počítač je jakási Aladinova lampa, kde zázračný džin plní přání. Mají iluzi, že oni se na něčem podílí, že cosi vytváří. Starší generace je právem skeptická. Kliknutím počítačové myši pole nezoráš. Reálný svět a virtuální svět se liší jako realita a sen. Ze snu se procitá, virtuální svět končí s výpadkem elektrického proudu nebo poruchou počítače..

A zase jsme v realitě. Dnes se téměř až zamlčuje, že bez práce nejsou koláče. Do čehokoliv, v čem chceme

uspět, musíme investovat sebe celého - čeká nás moře práce spojené s pokorou, odříkáním, zráním. Vynaloženým úsilím se ovšem znásobuje radost a hloubka prožitku, život získává na kvalitě, jiný je náš vztah k hodnotám. Začínají se před námi otevírat okna, kterými vidíme dál, než jen na povrch věci. Pozlátko nás už nedokáže zmást.

Vraťme se k houslím - nekonečné hodiny a hodiny práce, pilování detailů, techniky, stavba skladby, souhra s kore-

vení hlasu ucítit jeho skutečnou reakci a k ní opět přidat svoji. Hudba nás učí sociální komunikaci! Hra s korepeditorem, v duu, v jakýchkoli hudebních seskupeních, to je škola komunikace! Komunikace, hledání skutečné rovnováhy mezi otázkou a odpovědí. A i při sólové interpretaci komunikujeme s dílem samým. Bez pokory, vzhledu a nadhledu (a samozřejmě dokonalé technické připravenosti) ničeho nedosáhneme. Je to věčné životní Perpetuum mobile

petitorem, komorní hra... Práce s kantorem, který je pro nás autoritou (dnešní doba opět poněkud relativizuje pojem autorita jako cosi s příděchem snad až pejorativním). Nicméně je pravdou, že "v kumštu" není pro demokracii místo. Dirigent je dirigent, režisér režisérem a basta. A objevit toho pravého pedagoga, který je skutečnou autoritou, je výhra v oboru. Na KHS je takových celá řada.

Když už jsem u polemiky s počítači. Kliknutím "myši" pole nezoráš. Počítač nás ale ani nezapojuje do společnosti. Reklama je všemocná - tzv. sociální komunikační síť Facebook, "přátelé na Facebooku" - jo! Jak se můžu s někým skutečně přátelit, když nemohu podle jeho reakce, mimiky, tónu a zabar-

(práce a výsledek), od kterého nás ale všudypřítomný vleek reklamy a konzumu láká do svého pozlátkového světa.

Proto se skláním v úctě před všemi účastníky KHS, před soutěžícími, pedagogy, korepeditory, rodiči... Oni jsou živou chválou pracovitosti, oni nám ukazují, že práce má smysl, že jsou hodnoty, ke kterým se dostáváme zráním, které nemůžeme přeskočit nebo získat kliknutím "myši".

Ať žije 52. ročník KHS, soutěže, která je oslavou hudby, houslí, ale také pracovitosti!

Mirek Němec

Hejblata hudební zaujala malé i dospělé!

V rámci letošní Kocianovy houslové soutěže pořádá Městské muzeum v Ústí nad Orlicí interaktivní výstavu s výstižným názvem Hejblata hudební a věci kolem.

Vernisáž výstavy se uskutečnila 4.května od 18.00 v prostorách secesní Hernychovy vily, výstava pak dále bude pokračovat až do 29. června.

Tato pozoruhodná výstava je věnována zvuku, její autoři se zaměřili především na děti od 8 do 15 let, ale nejen na ně. Návštěvníci se tu dozvědí, jak zvuk vzniká, jak je vnímán, mohou si tu vyzkoušet i různé pokusy a poznat nové, netradiční hudební nástroje. Celou výstavou provází Pan Zvuk.

Městské muzeum, jež celou výstavu pořádá, letos oslavilo již dvacet let svého úspěšného fungování. Ve zrekonstruované Hernychově vile, sídle centra česko-polského příhraničí, prezentuje své aktivity od roku 2008. Veřejnosti nabídlo přes čtyři desítky výstav, zajímavé expozice připravilo také na tento týden. „Kromě Hejblat je k vidění malá výstava k 725 letům Ústí nad Orlicí a dvaceti letům existence našeho muzea,“ upozornila ředitelka instituce Jarmila Süsserová s tím, že ústecké historii je věnována také výstava fotografií Mirka Langra. Především děti zaujme další interaktivní výstava s názvem Putování za klubičkem, jež je zaměřena na, v orlickoústeckém regionu velice rozšířené, tkalcovství. Chybět ale nemůže ani expozice věnovaná Mistru Jaroslavu Kocianovi. „Výstava Loučení s Kocianem mapuje jeho pohřeb v roce 1950, nabídneme lidem hodně fotek, které ještě neměli možnost vidět,“ připomněla v úterý ráno Jarmila Süsserová skutečnost, že od smrti ústeckého rodáka a slavného houslového virtuosa uplyne letos přesně 60 let.

Vernisáž neoficiálního startu 52. Kocianovy houslové soutěže se neobešla bez hudebního doprovodu. Posluchačům se představil Petr Saidl, skvělý kytarista a pedagog. Od roku 2007 vede kytarové oddělení na pardubické konzervatoři, kde ovšem působí již delší dobu. Znáám je rovněž jako

Originální výstavu navštívil i dvojnásobný laureát KHS Pavel Eret.

Hejblata hudební - poučení a zábava zároveň.

Úterní vernisáž výstavy si nenechaly ujít desítky Oušťáků.

Kytarista Petr Saidl s violistou Milanem Řehákem obstarali hudební doprovod.

Interaktivní výstava zaujala hned první den malé i velké.

Mezi přítomné zavítal rovněž ústecký starosta Richard Pešek (vpravo).

ředitel Mezinárodní kytarové soutěže v Kutné Hoře. Získal několik ocenění z národních i mezinárodních soutěží, je zařazen na listině Českého hudebního fondu. Působí taktéž v kytarovém kvartetu Guitar4mation, se kterým vystupuje na různých hudebních festivalech. S Petrem Saidlem spolupracuje Milan Řehák, violista, který společně s ním v úterní podvečer vystoupil. Milan Řehák interpretuje především díla autorů dvacátého a jednadvacátého století. Vyučuje na Konzervatoři Pardubice a na hudební katedře Univerzity Hradec Králové. Koncertuje sólově, taktéž společně s Českou filharmonií, s níž absolvoval již několik turné. Účastní se hudebních festivalů, natočil kolem třiceti CD ať už sólových, nebo jako člen některých orchestrů.

Diváci vernisáže vyslechli Sonátu A dur Op. 1 č. 14 od G.F. Handela, Sonátu D dur Op. 5 č. 1 od A. Corelliho, Sonátu od R. Gnattaliho a Histoire du Tango od A. Piazzolla v podání skvělých muzikantů Saidla a Řeháka.

Mahulena Kopecká

Foto: Jan Pokorný, Kateřina Šafářová, Tereza Štochlová

Výstavu zahájil ředitel KHS Jiří Tomášek.

Sedmdesátiny ZUŠ Jaroslava Kociana

Základní umělecká škola Jaroslava Kociana si připomíná kulatých sedmdesát let existence. Připravili jsme pro vás čtyřdílný seriál, jenž se ohlíží za zajímavou a bohatou historií ústecké „zušky“.

Založení hudební školy v Ústí nad Orlicí úzce souviselo s bohatou kulturní a zejména hudební tradicí tohoto města. Měšťanům přestávalo stačit, že hudba zněla jen v ústeckém kostele, a proto se rozhodli postavit si vlastní školu, která by vychovávala nové mladé hudebníky. První krok učinil dirigent Orchestrálního sdružení Jaromír Lahulek, který 2. září 1938 podal ve výboru žádost na založení nové instituce, ta byla po schůzi 7. září 1938 přijata. Činnost Městské hudební školy v Ústí nad Orlicí byla zahájena 19. září 1939 a 9. října téhož roku se v budově dívčí školy a také v Roškotově divadle slavnostně začal vyučovat první školní rok. Již 28. června

Dirigent Orchestrálního sdružení Jaromír Lahulek.

Foto: archiv

v sále divadla předvedli mladí umělci své první veřejné vystoupení. To mělo velký úspěch, a proto 11. listopadu 1940 mladí žáci se svým koncertem vystoupi-

li v hospodářské škole. Klíčovým byl rok 1943, kdy škola oficiálně získala jméno Mistra Jaroslava Kociána, kterým se pyšní i po sedmdesáti letech. (tš)

Inspirace i odkaz

Všem zájemcům o hudbu Jaroslava Kociana a její věrnou interpretaci můžeme doporučit CD Jaroslav Kocian - Houslové skladby. CD nahrál žák J. Kociana Václav Snítal za klavírního doprovodu Josefa Hály. CD obsahuje Serenádu G dur, Humoresku, Večerní meditaci, Pítoreskní intermezzo, Hymnus jara, Melodii, Jarní píseň, Ukolébavku a Serenádu D dur. Disk vyšel u firmy Radioservis v roce 2001. Nahrávka sama vznikla v Československém rozhlasu během odpoledne 16. března 1983 jako živý snímek v roce

100. výročí Kocianova narození.

Prof. Václav Snítal v přebalu CD mimo jiné říká: „Během mého studia u Jaroslava Kociana jsem jeho houslové dílo přímo s ním studoval, takže jistě nebude znít neskromně, když přiznám interpretaci určitou pečť autentičnosti. To není bez významu pro ty mladé houslisty, kteří se chtějí zúčastnit Kocianovy houslové soutěže v Ústí nad Orlicí, v které jsou tyto skladby střídavě povinné.“

(mn)

Co a kde?

Vážení soutěžící, učitelé, návštěvníci!

V prvním čísle zpravodaje vám přinášíme přehled možností, které pro vás organizátoři připravili. Doufáme, že přispějí k vaší spokojenosti. Ve třetím patře ZUŠ navštivte občerstvení, zažehťte hlad nebo si dejte jenom něco 'na zub' či na posílení nervů. Co by mohlo být horšího než žaludek, který se uprostřed právě probíhajícího představení začne dožadovat svého přídělku? Po dobu trvání KHS bude k dispozici také houslař, s nímž můžete konzultovat nástrojové nedokonalosti. Najít ho můžete ve čtvrtém patře ZUŠ. Soutěžící mají také nárok využít zkušební místnosti přímo v budově ZUŠ. Klíče a cenné rady dostanete od organizátorů sídlících ve druhém patře. V případě jakýchkoli nejasností zavítejte do kanceláře sekretariátu soutěže v přízemí ZUŠ (ve zkušebně vlevo od hlavního vchodu). Žádný dotaz není zbytečný. Máte možnost zakoupit si spoustu hudebního materiálu, jako jsou noty či cédéčka, a to v improvizovaném obchodu v přízemí pod schody.

Dovolujeme si vás také přizvat ke spolupráci s redakcí Zpravodaje KHS, kterou najdete ve čtvrtém patře ZUŠ. Máte-li pro nás zajímavý postřeh, námět na článek nebo svůj vlastní příspěvek, neváhejte a sdělte nám jej!

(aj)

Osmiletá Hana Jasanská reprezentuje pořádající školu na 52. ročníku KHS. Den před vystoupením ještě udílela rady její učitelka Miluše Barvínková. Foto: Jan Pokorný

Výprava z dalekého Mongolska nechybí ani letos! Zatímco Sanchir Khaliun (1. zleva) bude soutěžit ve IV. kategorii, Sorkhon Enkhtur (uprostřed) a Urangoo Oyun (2. zprava) se představí ve II. kategorii již dnes. Foto: Jan Pokorný

Program zítra

6. května 2010

Kocianova houslová soutěž

9:00

2. kolo II. kategorie

vyhlášení výsledků II. kategorie
30 minut po ukončení 2. kola

12:30

losování 1. kola III. kategorie

13:00

1. kolo III. kategorie vyhlášení
postupujících III. kategorie do 2.
kola a losování 2. kola III. katego-
rie 30 minut po ukončení 1. kola

15:30

losování 1. kola IV. kategorie

16:00

1. kolo IV. kategorie vyhlášení
postupujících IV. kategorie do 2.
kola a losování 2. kola IV. katego-
rie 30 minut po ukončení 1. kola

Kocianovo Ústí

19:30

Chrám Nanebevzetí Panny Marie

Hudba starých mistrů

Jaroslav Svěcený – chrámové
housle

Vladimír Rejlek – trubka

Josef Popelka - varhany

Šéfredaktor: Jan Pokorný

Redaktoři: Miroslav Němec, Anežka Jakubcová, Veronika Suchomelová, Kateřina Šafářová,
Tereza Tučková, Mahulena Kopecká, Tereza Štochlová

Sazba: Filip Košnar, Renata Kovácsová